

Posudek bakalářské práce.

Falbr, Adam, *Tradiční a současné státní symboly Běloruska a referendum roku 1995*.
FF UK, Ústav východoevropských studií
Praha 2017, 86 s., přílohy.

Adam Falbr zvolil pro svoji bakalářskou práci otázku státní symboliky v Bělorusku, ohledně které mezi občany tohoto východoevropského státu dodnes neexistuje konsensus. Proto na prvním místě je třeba ocenit snahu autora o zpracování aktuálního, ale v českém prostředí nepříliš známého tématu. Bohužel výsledkem této snahy stal text, který neodpovídá požadavkům, kladeným na bakalářskou práci. Práce, jež se skládá z úvodu a čtyř kapitol má vážné nedostatky metodologické, heuristické a strukturní.

Za cíle práce autor v úvodu (s. 8-9) klade popis současných státních symbolů, zmapování vývoje dnešních běloruských oficiálních a alternativních symbolů, líčení okolností a průběhu referenda o státní symbolice, jeho významu, a charakteristiku dnešního stavu problematiky národních symbolů. Spolu s těmito relevantními úkoly autor staví i takové, jež se nám zdají být problematické. Tak se deklaruje snaha o nalezení souvislostí symbolů s mentalitou i historií Bělorusů. Co je mentalita, jak se dá uchopit a spojit se státní symbolikou, autor nevysvětluje, a slovo mentalita se pak v textu objevuje jenom třikrát: jednou v nekomentovaném citátu (s. 23), po druhé v ničím nepodloženém tvrzení, že Sovětský svaz odpovídal mentalitě Bělorusů (s. 54), a nakonec v osobním názoru autora o vhodnosti současných symbolů jako odpovídajících mentalitě. (s. 76) Autor zmiňuje o zavádějících stereotypech vůči dnešnímu Bělorusku, od kterých se chce oprostit, ovšem nikde je nedefinuje, takže zůstává záhadou, vůči čemu se vlastně vymezuje. Nakonec otázka vhodnosti té či oné státní symboliky je záležitostí osobní volby a konsenzů občanů dotyčného státu, a proto nemůže být řešena v rámci bakalářské práce.

Zpracování jakéhokoli dějinného tématu z postsovětského období se nutně potýká s těžkostmi v otázce zdrojů. Solidní syntézy chybí, neboť je to období příliš blízké a svobodná akademická diskuze o událostech 90. let zatím nemá v Bělorusku prostor. K dispozici jsou vlastně výklady účastníků politického dění v prvních letech nezávislosti, které mají být mezi sebou konfrontovány. Ovšem na kvalitě této práce z heuristické stránky se podepsaly nikoliv výše zmíněné skutečnosti, ale autorův přístup ke zdrojům. Vhodnost zdroje autor posuzuje podle názorové vyhraněnosti, nikoliv podle jeho druhu: akademická práce, publicistický článek, rozhovor, zápis v blogu. Zvláště ve druhé kapitole, kde mapuje vývoj alternativních státních symbolů v průběhu staletí, spokojí se s texty na internet stránkách, při tom ignoruje dostupnou i v Česku odbornou literaturu (např. Encyklopedii historie Běloruska, která je přístupna ve Slovanské knihovně), což vede ke spoustě nepřesností a faktografických omylů. Tak existence znaku „Pahonia“ ve 13. století je legendou ze 16. století (s. 21). Rada BLR sídlila ve Vilniusu jen par týdnů v r. 1919, a na obrázku č. 21 (s. 30), pod vlajkou z černými pruhy je zobrazena nikoliv Rada BLR v letech 1920-25, ale Běloruský národní výbor v okupovaném Němci Vilniusu v roce 1917 atd.

Práci chybí přehledná a logická struktura. První kapitola například obsahuje skoro doslovný přepis zákona o státních symbolech Běloruska, doplněna ukázkami kritiky současných symbolů, na kterou autor zas se snaží vyhledat protiargumenty. Vyklad o současné hymně najdeme ovšem nikoliv v této kapitole, ani v následující, ale až v kapitole třetí věnované referendu v r. 1995.

Celkově text práce připomíná spíš vlákno internet diskuze, kde repliky jedné strany střídají repliky druhé bez jakéhokoli přehledného shrnutí a závěru na konci kapitol. Za odstavcem s faktografickými údaji často následuje odstavec s citovanou pasáží, vyjadřující vyhraněný názor, často nekomentovány. Zda se, že autor chtěl tímto způsobem dosáhnout jisté vyváženosti i objektivity, ponechav rozhodnutí na čtenářích. Tento přístup ovšem značně ubírá textu na odbornosti.

Autor v bakalářské práci prokazuje svůj zájem o téma, rozhled a znalosti. Ocenit je třeba popis událostí kolem referenda v roce 1995 v třetí kapitole, a také analýzu současného vztahů Bělorusů k státní symbolice v kapitole čtvrté. Ovšem je nutné konstatovat, že celkově autor nedokázal zformulovat patřičné badatelské otázky, najít relevantní zdroje a vytvořit na tomto základě vyhovující požadavkům text. S ohledem tuto skutečnost práci Adama Fablra *Tradiční a současné státní symboly Běloruska a referendum roku 1995*. **nedoporučuji k obhajobě.**

Mgr. Pavel Kotau.
V Praze 29.8.2017